

Temetés

Nehezen veselkedtünk neki, és rettenetesen hülyén éreztük magunkat mind a ketten. Nem tudom, hogy ez mennyire velejárója egy olyan temetésnek, amit az ember maga végez. Mindenesetre így volt. Jó előre elterveztünk már mindent, csak azt nem tudtuk, hogy mikor csináljuk. Telefonon egyeztettünk egymással, és Béla döntött. A holnapi nap alkalmas lesz – mondta –, alkalmas nap a temetésre. Este átjött, és összepakoltunk.

Reggel beültünk a kocsiba, indítottam, és zötykölődve kikanyarodtunk a főútra. Már erősen benne voltunk az őszben, éppen kivilágosodott, borongós az ég, baljós eső ígérete a fejünk felett, jeges szél, vagy inkább jeges lehelet, de hatásos. Menet közben önkéntelenül bekapcsoltam a rádiót, rádiókabaré ment éhgyomorra. Leoltom – fordultam Béla felé –, és már nyúltam is a gomb felé. Minek? – kérdezett vissza. Hát hagytam. Ment a kabaré, és mentünk mi is. A kabaré igazából amolyan szoft becsületsértésfélének tűnt, egy adag gyalázkodás, aztán műparasztok, a képzeletükben élő, igazi parasztokat imitáltak, Józsi bácsi, Bözsi néni, disznó, ganyé, pálinka, kocsma, doktor úr, beszartam, mi meg röhögtünk, de nem túl jóízűen. Ja, meg természetesen műcigányozás is volt, jájj mán nágyságos kezsit lábát ujjnyi vástág áránylancos Gázsí vágyok. Mint ahogy a sasjózsi szokta, de azért mégsem ugyanaz. Ez még annál is gyengébb volt. Nem voltak jók a poénok, de be kellett érni annyival, amennyi ezektől a műparasztoktól tellett. Persze, nem mintha sokat számítana az valamit is, hogy pirkadatkor egy poén mennyire jó, vagy mennyire sekélyes. – Semmi sem áll távolabb a szellemességtől, mint amikor valaki mindenáron vicces akar lenni – szólalt meg Béla. – Ne viccelj, kajálják, a nép örül, mert a nép az mindig örül, még bánatában is örül – mondtam.

Elmaradt mögöttünk a falu, lassan elértük a másikat. Nem siettünk. Jó szar volt az út, már régen nem jártam erre. Mindent beraktál? – akartam még rákérdezni, de aztán újabb poén sült el, vagy inkább csak szisszent valami. Konzervvisongás és tapsolás hallatszott a rádióból. Konzervörülés. Biztosan elhoztunk mindent – nyugtattam meg magam végül. Meg aztán úgyis mindjárt kiderül.

Átmentünk Pátkán, visszaváltottam, kettesben araszoltunk a víztározó felé. Már látni lehetett a tő fölött a gomolygó novemberi párát. Szép volt. A töltés előtt álltam meg, hogy ne kelljen messzire cipekedni. A rádiót kikapcsoltam, csend lett, némák voltunk mi is. Kirakodtunk a csomagtartóból, aztán lecsaptam a fedelet. Felmásztunk a töltésre, aztán lepingvineztünk a nádnyiladékhöz. Kihúztuk a teleszkópos botokat, előszedtük a csalikat a horgászathoz, leszúrtuk a bottartó villákat, és felállítottuk a székeket. Egy műanyag vödör az etetőanyagnak.

– Minden itt van? – kérdeztem végül.

– Az urna – Béla csak ennyit mondott –, az urna.

– Ja, az urna – morogtam az orrom alá. Az urnát egyikünk sem vette ki a csomagtartóból. – Hozom – csörgettem meg a slusszkulcsot a zsebemben, és bíztam benne, hogy akkor nem nekem kell majd felbontani. Elindultam és kivettem a csomagtartóból az urnát a hamvakkal, a barátunk hamvaival. A parton levettük a külső borítást, amelyre M. Mihály felirat és két évszám volt rágravírozva, de belül egy fémdobozt találtunk, ezen csak egy hosszabb számsor volt látható. Azonosító. Ezt biztos nem lesz egyszerű felnyitni – jegyeztem meg. – Figyelj Tamás, ne aggódj – csillapított Béla, látva a kétségbeesést rajtam –, ez is csak valami tömegtermék, nem lesz itt gond, és elővett egy akkumulátoros flexet, egy kombinált fogót, kalapácsot, meg egy feszítőeszköznek alkalmas vadarabot a hátizsákjából. – Na, lássuk csak maruszjababa – szólott. Elnevette magát. Én is. A flex berregni kezdett. Igaza volt, seperc kinyitotta a fémdobozt, igaz kiszóródott belőle egy kevés hamu. – Majd az eső bemossa – legyintett. Bocs Misi! – Igen, majd az eső, vagy a hó, igen a hó, az szebb lenne – gondoltam.

Beleöntöttük a hamvakat a műanyag vödörbe, néztük egy darabig, végül elkevertük az etetőanyaggal és vizet lögyöböltünk hozzá. Sűrű massa lett az egészből, vanília és eper illattal. Kioldotuk az orsókon a féket, és elkezdtük a masszát belegyömöszölni az etetőkosarakba. A tó vizében megmostuk a kezünket. Kurva hideg volt.

Béla a profik magabiztosságával utasított – Csontit tegyél rá!

– Nem morbid egy kicsit ez a csonti dolog?

– Horgászunk, vagy nem? Meg aztán ez volt a Misi kívánsága, hogy ide, a tóba temessük, amit persze nem lehetne. Ezért aztán mi csak horgászunk itt, ne bénázzuk el, hátha fogunk is valamit. Persze, hogy morbid, milyen legyen egy temetés, ha nem morbid. Ja, és tűzz fel a horog végére még egy puffasztott búzát is a csonti után – utasított. Feltűztem.

– Na, mehet – mondta és bedobáltuk a szereléket, felraktuk a kapásjelzőket. Sokat horgásztak együtt ők ketten, amíg a Misi élt. Hátradóltunk a horgászszekben.

Eltelt két óra, pár mozdításunk volt, de az *etetőanyag* nem fogyott.

– Hosszú temetés lesz, ha nem csinálunk valamit – sóhajtottam. Igazából fáztam már, és a pokolba kívántam ezt az egészset. Béla belenyúlt a hátizsákjába, előkotort egy csúzlit, galacsinokat gyúrt a masszából, és a galacsinokat elkezdte belövídözni a horgok felé a tóba.

– Béla bácsikám, Béla bácsikám – hallatszott ekkor a hátunk mögül a töltés felől. Hát te vagy az dáde. Jaj, el sem hiszem. Ki ez a másik bácsi, pápó? Hátranéztem. Egy szép arcú cigánylány futott felénk lefelé a töltésről. Szakadt nyári szandál volt a lábán, zokni nélkül.

Béla hátra sem fordult, csak annyit mondott – *nabazmeg*. Többet már nem is szólhatott, mert a lány közben odaért és szorosan átölelte a nyakát. A lány szája be nem állt, iszonyatos hangerővel beszélt, kelepelt, mint a géppuska, alig lehetett érteni, hogy mit mond. – Ugye mondtam én, tudtam én, hogy találkozunk még Béla papókám – óbégatta a lány. Ki ez a másik bácsi – kérdezte újra, de a választ már nem várta meg. Mit csinálnak itt, Béla bácsikám, nem fáznak? Ő ám az én apám – nézett rám nagy komolyan a cigánylány. Ki ez a bácsi? – papókám, és megállíthatatlanul folytatta: Apu, apu, emlékszel, mekkora pofont lekevertél az ebédlőben, mikor kirúgtam a Lakatos Józsi alól a széket, az meg úgy beleharapott az asztal sarkába esés közben, hogy kitörött a két első foga. Így állt neki kifelé a szájából előre a foga – mutatta a két ujjával –, még sírni sem tudott tőle rendesen. Hát igazam volt, nem? Csúfolta az én apámat, téged csúfolt, papókám. Úgy kellett neki. Én mindig megvédtem a felnőtteket a gyerekek között. Ne bántsa senki az én apukámat. Ki ez a másik bácsi? – Nati vagyok – ordította felém fordulva –, ő ám az én apukám, a pápó – mutatott a Béla felé. A kezét nyújtotta, bemutatkoztam. – Én vagyok a Tamás bácsi – mondtam –, most együtt dolgozom a Béla bácsival.

– A gyerekek között? Az jó! – üvöltötte a lány – te leszel az én keresztapukám! Jó leszel? Horgászunk, pápó? – hol tegezett, hol magázott bennünket. – Régen a Misi bácsival horgásztál, apu. Hol van az én Misi bácsi apukám?

– Azt most elég nehéz lenne megmondani – mosolygott Béla.

– Ismeri az én Misi apukámat? – ordította a fülembe a lány. – Úgy hívott bennünket, hogy a kelletlenek, mert mi nem kellünk senkinek se, ezért vagyunk államiak.

– Persze, hogy ismerem a Misi apukádat. De téged nem ismertelek, mert te már nem laktál ott, amikor én odamentem.

– Ja, nem laktam ott már akkor – ismételte, és a szája fölé ért, hófehér fogai megvilágították a bennünket markolászó szűrkeséget. Közben elkezdtek mozgolódni a halak a tóban. Béla keményen odavágott, és a bot görbe maradt. – Jaj, de szép halat fogott az én apukám, ugye Tamás keresztapukám – Nati ujjongott.

Mintha meghozta volna a horgászszerencsénket ez a lány, sorra szedegettük kifelé a halakat. És a lány csak beszélt, locsogott. – De kár, hogy a Misi apukám nem lehet most itt, hogy örülne a sok halnak, ugye papó? Még mindig issza a bort, meg berúg? Tudtam ám, hogy berúg, mert én megláttam rajta. Azt is tudtam, hogy bort iszik, meg tudja, olyan kisüvegeseket is ivott. Oda szokta elrejtetni azokat a kicsi üvegeket a konténerbe, a garázs mellett. De én nem szóltam ám senkinek.

Béla hangos röhögésben tört ki – Nem, Nati, már nem iszik, legyél nyugodt.

– Akkor jó, mert az káros ám. Az apámnak is, tudja, az igazi apámnak, tönkrement tőle a mája. Azt mondta neki az orvos, hogy meghal, ha továbbra is iszik. De az apám, az nem hiszi el. Béla papa emlékszel, megígértem, hogy szerzek én neked szép cigánylányt majd. Nem felejtettem ám el. Így is lesz, állom a szavam. Fiatalt szerzek. Tisztát ám, nem koszosat, majd választ magának, többet hozok. Nem hazudok.

De addigra már mind a ketten csak röhögünk. Bármennyire is szégyelltük magunkat, csak röhögünk. – Ezt nem hiszem el – fulladozott mellettem Béla. Ilyen nincs, ilyen nincs is. A lány nem tudott mit kezdeni a röhögésünkkel, ő is nevetett, és hevesen bizonygatta, hogy milyen cigánylányokat hoz majd a Bélának, és ha már ilyen jó ember vagyok, hát én is kapok egyet, csak választanom kell. Állt még egy kicsit mellettünk, majd átölelte a Béla nyakát, megpuszilta jobbról, balról. Tavesz baktalo-t mondott, és elszaladt. – Kamav tu dade – kiáltott még vissza a töltés tetejéről. – Kamavtu muri shej – válaszolt neki Béla, és még azt is hozzátette, de azt már csak nekem címezve – Bajban vagyunk, siessünk, aztán húzzunk innen. Nem értettem. Újra bedobáltuk a szereléket, és Béla egyre gyorsabb ütemben folytatta a csúzlizást. A halak meg egyre csak jöttek és jöttek. Kerek szemű pontyokat, hatalmas kárászokat szákolunk meg egymás után. Közben elmesélte a Nati történetét, aki kislánynak egy átlagos gyerek volt, de aztán valaki teherbe ejtette a telepen élők közül. Tizenhárom sem volt. A szülők, különösen az anyja, mindent megtettek, hogy a szégyent eltitkolják. A gyerek ezért nem is járt iskolába, aztán az apja részegen hasba rúgta és a baba meghalt benne. A mentőben szülte meg a nyolc hónapos halott kisfiút. Nati majdnem elvérzett. Maga kérte, hogy vegyék állami gondozásba, bár e nélkül is megtörtént volna. Így került hozzánk. Veszélyeztetés. Végül is behülyült abba, ami vele történt, csak huszonhárom éves korában tudott egyáltalán beszélni a történetekről. Már öt éve nincs nálunk, de semmit sem változott. Szegény, bolond kis Natália. Hét éves gyerek egy felnőttbe rejtve – merengett egy pillanatra Béla.

Lassan behoztuk a lemaradásunkat, az etetőanyag szinte teljesen elfogyott, és bőséges ritkítást végeztünk a tavi élővilágban.

Már összerakodni készültünk, épp az etetőanyag maradékát öblögettem, amikor hatalmas locsogásra és sivalkodásra figyeltünk fel. A nyiladéktól nem messzire lányok rohantak bele a tóba. Szoknyák, nadrágok, alsóneműk szanaszét a parton, lányok pucér alsótesttel, pulóverben, térdig, derékgig álltak a tóban és mosakodtak. Natália a parton egy husággal hadonászva vezényelt. – Aki nem lesz tiszta, annak én verem szét a fejét ezzel a nagy bottal, gyerünk fürdeni! – ordította. A lányok, hangos sikoltozással mosták magukat. Lehetek vagy tízen, tizenketten.

– Azonnal meneküljünk – adta ki a parancsot Béla, amikor felfogtuk, hogy mit is látunk.

– De a halakat még nem vittük fel – szerencsétlenkedtem. – Hagyd a picsába, gyere már, ez itt nem játék, mindjárt meglincselnek bennünket. Otthagytam a halakat, pedig már két szák is tele volt velük. Futottunk az autóhoz, gyors forduló és más robogtunk is kifelé a dűlőúton.

– Bezzeg a Misi, nem hagyta volna ki az alkalmat – sandított rám Béla a szeme sarkából. A visszapillantó tükörben még láttam, ahogy a lányok felbukkannak a töltés mögül. Gőzölgő ágyékkal, értetlenül néztek utánunk, és hadonásztak. Testük párája egygyé vált a tóból felszálló ködfoszlányokkal.

– Úgy érted, hogy ... – fordultam oda Béla felé.

– Úgy, ahogy gondolod – vágott a szavamba.

– Te Béla, lehet nekünk szar ember a barátunk? – kérdeztem én.

– Minden lehet – mondta –, inkább kapsold be a rádiót! Bekapcsoltam, éppen a híreket olvasta fel a bemondó, spotok szakították meg a felolvasást. A rendőrségi és tűzoltósági szóvivők arról számoltak be, a maguk kocka módján, hogy az aktuális baleset helyszínére érkező kollégák, feszítő-vágó berendezés alkalmazásával a roncsból a sérültek kiszabadítását haladéktalanul megkezdték.

– Én szoktam néha novellákat írni – fordultam oda Béla felé vezetés közben. Bazmeg, de szar az út.

– Tudom, már mondtad – válaszolta.